

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 26 czerwca 2017 r.

Pozycja 108

POSTANOWIENIE z dnia 14 czerwca 2017 r. Sygn. akt Ts 190/16

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Piotr Pszczółkowski – przewodniczący i sprawozdawca
Małgorzata Pyziak-Szafnicka
Michał Warciński,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 grudnia 2016 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej O.J.,

p o s t a n a w i a:

nie uwzględnić zażalenia.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 7 września 2016 r. (data nadania) O.J. (dalej: skarżący) wystąpił o stwierdzenie, że art. 114 § 2 w zw. z art. 82 § 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz.U. z 2013 r. poz. 395, ze zm.; dalej: k.p.w.) w zakresie, w jakim zaliczenie okresu zatrzymania na poczet grzywny, skutkuje tym, że zatrzymanemu nie przysługuje roszczenie o zadośćuczynienie za niewątpliwie niesłuszne zatrzymanie, jest niezgodny z art. 41 ust. 5 w zw. z art. 77 ust. 1 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji.

Postanowieniem z 8 grudnia 2016 r. Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej ze względu na jej uchybienia formalne. W ocenie Trybunału z treści zakwestionowanych przepisów w żaden sposób nie wynika, że wcześniejsze zaliczenie okresu zatrzymania na poczet grzywny wyłącza możliwość orzeczenia zadośćuczynienia. Podkreślił też, że kwestia ta pozostaje poza zakresem zaskarżonych przepisów, które mają charakter ewidentnie gwarancyjny. Jednocześnie Trybunał stwierdził, że w analizowanej sprawie nie można także mówić o utrwalonej linii orzeczniczej sądów powszechnych, która uzasadniałaby interpretację zakwestionowanych przepisów przedstawioną przez skarżącego.

Na powyższe postanowienie skarżący wniósł – w ustawowym terminie – zażalenie, w którym zarzucił Trybunałowi, naruszenie art. 37 ust. 3 w zw. z art. 40 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 22 lipca 2016 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 1157; dalej: ustawa o TK z 2016 r.) przez przyjęcie, że skardze konstytucyjnej z 7 września 2016 r. nie może zostać nadany dalszy bieg z uwagi na jej uchybienia formalne.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 13 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym oraz ustawę o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (Dz. U. poz. 2074) do postępowań przed Trybunałem Konstytucyjnym wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: ustawa o TK) stosuje się przepisy tej ustawy. Skoro postępowanie zainicjowane rozpatrywaną skargą nie zostało zakończone przed 3 stycznia 2017 r., tj. dniem wejścia w życie ustawy o TK, to do rozpoznania zażalenia skarżącej na postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu zastosowanie mają przepisy ustawy o TK.

Zgodnie z art. 61 ust. 5 skarżącemu przysługiwało prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c w zw. z art. 61 ust. 7 ustawy o TK). Na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał bada przede wszystkim, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu jest prawidłowe, a zarzuty podniesione w zażaleniu nie zasługują na uwzględnienie. Zażalenie nie podważyło bowiem zasadności argumentacji przedstawionej w zaskarżonym postanowieniu.

Trybunał, odnosząc się do zarzutu obrazy art. 37 ust. 3 w zw. z art. 40 ust. 1 pkt 1 ustawy o TK z 2016 r., uznaje go za bezpodstawny. Zdaniem skarżącego, Trybunał błędnie przyjął, że w orzecznictwie nie występują rozbieżności dotyczące interpretacji zaskarżonych przepisów. Na poparcie tej tezy przytoczył szereg orzeczeń Sądu Najwyższego (w tym postanowienie Sądu Najwyższego z 20 września 2007 r., sygn. akt I KZP 28/07) oraz orzeczeń sądów powszechnych (wskazanych wcześniej w skardze konstytucyjnej). Dodatkowo przywołał wypowiedzi przedstawicieli doktryny, które – jego zdaniem – przemawiają za rozbieżnościami w wykładni zaskarżonych przepisów.

Trybunał Konstytucyjny wyjaśnia, że przywołane w zażaleniu orzecznictwo oraz wypowiedzi przedstawicieli doktryny w całości dotyczyły przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, ze zm.; dalej: k.p.k.). Tymczasem przedmiotem skargi konstytucyjnej były przepisy k.p.w. Wprawdzie w postępowaniu w sprawach o wykroczenia stosuje się przepisy k.p.k., ale jedynie wtedy, gdy k.p.w. tak stanowi (art. 1 § 2 k.p.w.). Oznacza to, że w zakresie, w jakim art. 114 § 2 w zw. z art. 82 § 3 k.p.w. reguluje tę kwestię samodzielnie, nie ma potrzeby odwoływania się do przepisów k.p.k. W związku z powyższym orzeczenia wydane na gruncie postępowania karnego, a przywołane przez skarżącego w zażaleniu, nie mogą świadczyć o rozbieżnościach w orzecznictwie w zakresie wykładni przepisów k.p.w., co Trybunał trafnie podkreślił w zaskarżonym postanowieniu. Ponadto, Trybunał zasadnie też przypomniał, że w najnowszych orzeczeniach Sądu Najwyższego odnoszących się do postępowania karnego analizowana kwestia ujmowana jest zgodnie z oczekiwaniem skarżącego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 20 czerwca 2013 r., sygn. akt III KK 47/13 oraz postanowienia Sądu Najwyższego z: 31 marca 2016 r., sygn. akt III KK 402/15; 4 maja 2016 r., sygn. akt V KK 375/15).

W związku z powyższym nie można zgodzić się z argumentacją skarżącego, jakoby brak orzeczeń wydanych na podstawie zaskarżonych przepisów k.p.w. świadczył o występowaniu wątpliwości interpretacyjnych w zakresie wskazanym w skardze konstytucyjnej. Trybunał przypomniał, że zaskarżone przepisy k.p.w. mają charakter gwarancyjny i w żaden sposób nie przesądzają o wyłączeniu możliwości zasądzenia odszkodowania za niewątpliwie niesłuszne zatrzymanie w sytuacji, w której okres zatrzymania został zaliczony na poczet

orzeczonej grzywny. Kompetencja do orzekania odszkodowania za niewątpliwie niesłuszne zatrzymanie została w całości przekazana sądowi i to ten organ będzie podejmował decyzję na podstawie wszystkich okoliczności danej sprawy. Jeżeli zatem w przypadku skarżącego sąd odmówił przyznania odszkodowania, to zrobił to w oparciu o konkretny stan faktyczny, którego ocena należy do sfery stosowania prawa. Słusznie zatem Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania skardze dalszego biegu, gdyż, jak podkreślił, skarga konstytucyjna jest środkiem kwestionowania przepisów prawnych, nie zaś narzędziem badania poprawności ich stosowania.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.